

JAARVERSLAG & JAARREKENING 2022

Inleiding

Met de toenemende politieke en maatschappelijke aandacht op het thema discriminatie krijgen de antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) in Nederland een steeds grotere rol. Dit hebben we in 2022 zeker gemerkt. In dit jaarverslag nemen we u mee in al het werk dat Discriminatie.nl heeft verzet.

Het bestuur van de landelijke vereniging van ADV's, Discriminatie.nl heeft op tal van terreinen mooie successen geboekt en is daarom trots op het jaarverslag dat nu voor u ligt. Ons werk is misschien niet altijd zichtbaar, maar de inzet doet er zeker toe. Discriminatie.nl heeft dit jaar vooral ingestoken op het vergroten van de naamsbekendheid van Discriminatie.nl en meer landelijke samenwerkingen. Dit heeft ertoe geleid dat er met meerdere landelijke samenwerkingspartners afspraken zijn gemaakt. Ook merken we nu al dat onze naamsbekendheid is toegenomen. Het komt steeds vaker voor dat Discriminatie.nl actief wordt benaderd om samen te werken, advies in te winnen of in actie te komen. Dit zien we aan het aantal contactverzoeken via de website van Discriminatie.nl door melders én organisaties. Door het werkbezoek van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Hanke Bruins-Slot, heeft ons werk nog meer erkenning gekregen. Tevens droeg dit gesprek eraan bij om onze zorgen en ervaren knelpunten persoonlijk aan de minister over te brengen.

Namens het bestuur van Discriminatie.nl wensen wij u veel leesplezier.

Stefano Frans
Carla van Dijk
Chris Baltussen

Samenstelling vereniging & bestuur

Op 31 december 2022 bestond de vereniging uit de volgende leden:

Anti Discriminatie Bureau Zeeland	Anti Discriminatie Voorziening Limburg
Art. 1 Midden-Nederland	Art. 1 Noord-Holland-Noord
Art. 1 Noord Oost-Gelderland	Bureau Discriminatiezaken Kennemerland
Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/ Waterland	Bureau Gelijke Behandeling Flevoland
Den Haag Meldt	Discriminatie Meldpunt Groningen
Meldpunt Discriminatie Deventer	Meldpunt Discriminatie Drenthe
Meldpunt Discriminatie Gooi en Vechtstreek	
Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam	RADAR
Stichting voor Inclusie & Discriminatiebestrijding	
Tûmba	Vizier

Op 31 december 2022 bestond het bestuur uit de volgende leden:

Stefano Frans	Voorzitter	Per 17/12/21
Chris Baltussen	Penningmeester & AVG-functionaris	Per 17/09/18
Carla van Dijk	Secretaris	Per 01/01/21

Op 31 december 2022 werd het bestuurd ondersteund door:

Michiel van Hardeveld	Beleidsmedewerker	Loondienst per 01/09/22

Op 31 december 2022 bestond de externe klachtencommissie uit de volgende leden

Mpanzu Bamenga

Dick Houtzager

Ralph Du Long

De externe klachtencommissie heeft in 2022 één klacht in behandeling genomen over een aangesloten ADV.

Werkgroepen

Binnen de vereniging bestaan de volgende werkgroepen:

Strategische Commissie

Werkgroep Communicatie

Werkgroep Politiek

Werkgroep 21 maart

Werkgroep Mensenrechtenvlag

Werkbezoek Vlaams Parlement

Omdat het Vlaams parlement heeft besloten niet langer meer gebruik te maken van UNIA, het Belgische equivalent van de Nederlandse ADV's, heeft het Vlaams parlement besloten een nieuw mensenrechteninstituut op te richten. Hiervoor neemt Vlaanderen Nederland als een voorbeeld. Het parlement is te spreken over het stelsel dat we in Nederlands kennen, namelijk de combinatie tussen het College voor de Rechten van de Mens en de ADV's.

Vanuit het bestuur zijn twee leden afgereisd naar Brussel om de parlementariërs te vertellen hoe de samenwerking in de praktijk verloopt en om adviezen te geven op het beoogde stelsel dat het parlement in Vlaanderen wil gaan invoeren. Hierbij denkt het parlement om de taken van de ADV's en het gezag dat mag oordelen over discriminatiezaken te combineren binnen één organisatie.

Werkbezoek Minister Hanke Bruins-Slot

In Zoetermeer organiseerde Discriminatie.nl samen met Stichting Inclusie en discriminatiebestrijding, de gemeente Zoetermeer en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een werkbezoek van de minister. Tijdens dit werkbezoek werd één van de projecten van Stichting Inclusie en discriminatiebestrijding, *Zondermeer Zoetermeer* toegelicht door de directeur-bestuurder van Stichting Inclusie en discriminatiebestrijding Atlin Sandvliet en wethouder Ingeborg ter Laak van de gemeente Zoetermeer. Het project zet in op de relevantie van een lokale agenda gericht op het voorkomen en bestrijden van discriminatie in Zoetermeer.

Het bestuur van Discriminatie.nl greep het werkbezoek vooral aan om aandacht te vragen voor de knelpunten die veel ADV's van de vereniging ervaren. Het gaat hierbij meestal om het feit dat de gelden die ADV's krijgen niet geormerkt zijn. Dit zorgt voor een hoge druk op de capaciteit bij ADV's om deze gelden binnen te krijgen, terwijl deze gelden wel voor het werk van ADV's bedoeld zijn. De minister is het met het bestuur eens dat dit een onwenselijke situatie is en erkent dat het anders moet. De besteding van de gelden is voorbehouden aan de gemeenten waarvoor de ADV's werken, daarom is het belangrijk om met de VNG in gesprek te gaan. Een eerste ontmoeting heeft plaatsgevonden.

Landelijke samenwerkingen

NCDR

Met de komst van de Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme, Rabin Baldewsingh, heeft onze sector er een nieuwe samenwerkingspartner bij. Al in een vroeg stadium heeft de NCDR met alle leden van Discriminatie.nl kennisgemaakt tijdens onze beleidstweedaagse in Maastricht.

In het Nationaal Programma van de NCDR zien we dat hij een grote rol ziet weggelegd voor de lokale ADV's, iets dat Discriminatie.nl onderschrijft. Discriminatie.nl ziet de ADV's als de grootste samenwerkingspartner van de NCDR. Verschillende lokale ADV's hebben samen met de NCDR lokaal zogenaamde Town Hall-sessies georganiseerd. Zo bezocht de NCDR Vlissingen en Groningen bijvoorbeeld.

Ook volgend jaar zullen de contacten en de samenwerking met de NCDR worden voortgezet. Hiervoor staat inmiddels al een overleg met alle ADV's van Discriminatie.nl en de NCDR gepland.

FNV

De grootste vakbond van Nederland, FNV heeft zichzelf de ambitie gesteld om arbeidsmarktdiscriminatie aan te pakken. Hiertoe namen zij, via een van onze leden, contact op met Discriminatie.nl. Uit de eerste verkennende gesprekken werd al snel duidelijk dat FNV een grote campagne heeft willen opzetten. Daarbij zagen Discriminatie.nl en FNV een grote kans weggelegd om hierin gebruik te maken van de ADV's als meldpunten. Het doel van de campagne met FNV is hoofdzakelijk de oproep om mensen arbeidsmarktdiscriminatie te laten melden. De lokale ADV's pakken deze meldingen regulier op en FNV kan meldingen oppakken die collectief van aard zijn.

De campagne werd in september via radiospotjes op FunX en social media posts uitgerold. Dit heeft geleid tot tientallen nieuwe meldingen. De meeste meldingen gaan over zwangerschapsdiscriminatie en afkomst. De campagne zal voor onbepaalde tijd doorlopen en regelmatig met FNV worden geëvalueerd.

Slachtofferhulp Nederland

Naar aanleiding van een aangenomen Kamermotie werden Slachtofferhulp Nederland, Discriminatie.nl en het Ministerie van Justitie & Veiligheid met elkaar in gesprek gebracht. Het doel was om te kijken naar een betere betekenisvolle afdoening bij discriminatie-incidenten. Parallel aan de gesprekken die in dat overleg worden gevoerd zagen Slachtofferhulp Nederland en Discriminatie.nl ook kansen om hun onderlinge samenwerking te versterken. We hebben met elkaar een samenwerkingsdocument opgesteld dat als doel heeft om de professionals van Discriminatie.nl en Slachtofferhulp Nederland beter inzicht te geven in welke taken en rollen zij hebben bij het bijstaan van slachtoffers en melders van

discriminatie. Hierbij gaat het met name om zaken met een strafrechtelijk karakter. Het document is vervolgens gedeeld met alle consultants discriminatiezaken van de ADV's en de professionals van Slachtofferhulp Nederland. Daarnaast zijn de lokale contactgegevens uitgewisseld en is er opgeroepen om naast de punten die in het samenwerkingsdocument staan ook vooral te kijken wat er lokaal/regionaal nog meer gedaan kan worden in de samenwerking.

Om de versterkte samenwerking verder een boost te geven maakte Slachtofferhulp Nederland een podcast over strafbare discriminatie. Stefano Frans was namens Discriminatie.nl in deze podcast te gast. In de podcast vertellen twee jongens die slachtoffer waren van homogeweld hun verhaal en reflecteerden Stefano en Franck Wagemakers op hun verhaal. In het verhaal van de jongens ontbrak een ADV. Stefano vertelde daarop wat de ADV had kunnen betekenen, in de hoop dat luisteraars weten waar ze terecht kunnen voor hulp bij het doen van aangifte en het (laten) opvolgen van een eventuele strafzaak.

De podcast is terug te luisteren op de bekende podcastplatforms en is te vinden onder de titel *Slachtofferhulp is ingeschakeld aflevering Wat als je in elkaar geslagen wordt omdat je homo bent?*.

Verhuursector & Ministerie van Binnenlandse Zaken

Op 22 november is de campagne 'Wij wijzen discriminatie de deur' gelanceerd. Deze campagne heeft als doel om discriminatie binnen de particuliere woningverhuur tegen te gaan. Uit herhaald onderzoek door Verwey-Jonker blijkt dat woningzoekers met een niet-Westerse achternaam 35% minder kans hebben om uitgenodigd te worden. De campagne zet in op meer bewustwording en kennisvergroting bij verhuurmakelaars, bemiddelaars én woningzoekers. De campagne is zowel online als offline, in het straatbeeld, te zien. In iedere uiting wordt opgeroepen om discriminatie rechtstreeks bij Discriminatie.nl te melden.

Naast deze samenwerkingen heeft Discriminatie.nl ook structurele overleggen door het jaar heen met de ADV's die lid zijn van Discriminatie.nl, de ministeries Binnenlandse Zaken en Justitie & Veiligheid, Politie en het Openbaar Ministerie.

Een ADV binnen het Caribisch deel van Nederland

Op dit moment bestaat er op de eilanden in het Caribisch deel van Nederland geen antidiscriminatievoorziening of iets dat daarop lijkt. Ook is ongeveer 90% van de gelijkebehandelingswetgeving die binnen Europees Nederland geldt niet van toepassing op de Caribische eilanden. Discriminatie.nl is door het ministerie betrokken bij de totstandkoming van ADV's op de eilanden Bonaire, Saba en Sint-Eustatius. Zowel het College voor de Rechten van de Mens als Discriminatie.nl hebben hun standpunt voor wat betreft de inwerkingtreding van gelijkebehandelingswetgeving aan het ministerie kenbaar gemaakt en worden actief betrokken bij het proces. Discriminatie.nl is van mening dat er een voorlopige voorziening zou moeten worden ingericht binnen een bestaande zorg- of welzijnsorganisatie totdat de wetgeving er is om een ADV het mandaat te geven om als officieel meldpunt te fungeren. Daarnaast heeft Discriminatie.nl meegegeven het belangrijk te vinden dat deze voorziening zo laagdrempelig mogelijk moet zijn, er ook in Papiamentu wordt gecommuniceerd en dat de inrichting van een ADV aldaar vooral mét de mensen van de Caribische eilanden moet worden vormgegeven. Tot slot heeft Discriminatie.nl de expertise, kennis en ervaring aangeboden die er binnen de vereniging is om de op te richten ADV van goede kennis en kwaliteit te voorzien. De adviescommissie die is ingesteld heeft onze aanbevelingen overgenomen.

Brief aan de Nederlandse Spoorwegen

In het najaar ontvingen verschillende ADV's signalen uit de samenleving van melders met een beperking. Door (onder andere) de capaciteitsproblemen bij NS worden er minder en minder lange treinen ingezet. Dit leidt er in sommige gevallen toe dat treinen zo vol zijn dat mensen met een rolstoel niet met de trein konden. Ook hoorde we signalen van mensen die geen assistentie kregen bij het in- en uitstappen van de trein. RTL Nieuws maakte hier ook een item over. Discriminatie.nl heeft een brief gestuurd naar de NS met het verzoek deze situatie zo snel mogelijk op te lossen. De heer Wouter Koolmees heeft namens de Raad van Bestuur van de NS op onze brief gereageerd. Hierin beschrijft hij dat hij onze signalen zeer serieus neemt en mede naar aanleiding hiervan maatregelen heeft genomen. Zo zijn er 150 nieuwe reisassistenten aangenomen en is er een klantenpanel ingesteld van reizigers met een beperking. Het doel hiervan is om samen met deze reizigers en de NS ervaren knelpunten te signaleren en op te lossen.

Brief aan de Tweede Kamer en aan de VNG

In het najaar heeft Discriminatie.nl een brief gestuurd aan de Tweede Kamer en aan de VNG met daarin de oproep om ervoor te zorgen dat de ADV's de gelden krijgen die hen toekomen. Hoewel de gedachte van het kabinet is dat de ADV's een grote rol hebben bij het tegengaan van institutioneel racisme, blijkt uit intern onderzoek onder onze leden dat nog steeds te veel gemeenten hun ADV's ónder het richtbedrag betalen. Daarnaast is ook gebleken dat de in 2021 ter beschikking gestelde versterkingsgelden vaak niet aan ADV's

wordt toegekend. Terwijl deze versterkingsgelden juist bedoeld zijn om de ADV's te versterken. In 2022 betaalde slechts 14% van de gemeenten van ADV's die zijn aangesloten bij Discriminatie.nl de versterkingsgelden aan de ADV's. De gedachte van het kabinet is dat de ADV's een grote rol hebben bij het tegengaan van institutioneel racisme.

Naast de oproep om de Wga-gelden en de versterkingsgelden zagezegd te oormerken, heeft Discriminatie.nl ook in de brief opgeroepen om preventie als wettelijke taak aan de Wga toe te voegen en hier dan ook apart geld voor beschikbaar te stellen. Uit een tussentijdse reactie vanuit de Tweede Kamer blijkt dat de brief is besproken door de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken. De commissie heeft besloten om de minister van Binnenlandse Zaken om een reactie te vragen. Daarna neemt de commissie een besluit over eventuele verdere behandeling van onze brief. Een nadere reactie vanuit de commissie laat op dit moment nog op zich wachten.

Naar aanleiding van de brief aan de VNG is er met de directie van VNG en Discriminatie.nl een overleg geweest. Hierin is de brief besproken en liet de VNG weten dat zij graag met ons nader in gesprek willen gaan om de ervaren knelpunten bij de achterban (de gemeenten) onder de aandacht te brengen. Het bestuur van Discriminatie.nl blijft zeker in gesprek en blijft daarin ook hameren op de ervaren lage bestuurlijke betrokkenheid bij ambtenaren en bestuurders van gemeenten en de VNG. Eén van de mogelijkheden die besproken is, is het inspreken door het bestuur van Discriminatie.nl tijdens een commissievergadering.

Nieuwe strategische koers Discriminatie.nl

Dit jaar heeft Discriminatie.nl een interne strategische commissie in het leven geroepen. Deze commissie werd bijgestaan door externe adviseurs van de Nestorkring. De opdracht die de commissie meekreeg vanuit de algemene ledenvergadering was om een adviesrapport op te leveren waarin beschreven staat hoe de nieuwe strategische koers van Discriminatie.nl zou moeten worden vormgegeven. In het adviesrapport staan tal van aanbevelingen beschreven. Het belangrijkste advies is om alle ADV's binnen Discriminatie.nl gezamenlijk te positioneren op (in ieder geval) de Wga-taken. Hierbij komt het erop neer dat alle leden voor het voeren van hun meldpunten dezelfde naam gaan dragen. Dit zal bijdragen aan een betere vindbaarheid voor melders en hopelijk ook tot een hogere meldingsbereidheid. Daarnaast gaat het rapport ook over het inrichten van een zogeheten ADV Academie, het zorgdragen voor een kwaliteitskader en het actualiseren en beveiligen van systemen.

De leden van Discriminatie.nl hebben unaniem ingestemd met het adviesrapport en het voorstel van het bestuur. In dit voorstel gaan we beginnen met de volgende vier punten voor het eerste half jaar van 2023:

1. De online toegang van Discriminatie.nl optimaliseren en uitbreiden;
2. ADV-net optimaliseren, uitbreiden en beter beveiligen;

3. De positionering van Discriminatie.nl uitwerken (coöperatie- of soft franchise-concepten);
4. ADV-academie oprichten.

Voor de uitvoering van deze eerste vier punten heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken een subsidie toegekend aan Discriminatie.nl. Wij zien deze subsidie en deze vier punten als een eerste tranche. Wanneer deze punten zover mogelijk zijn uitgewerkt is het tijd voor het tweede traject, en zullen wij opnieuw een subsidie aanvragen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken. Het bestuur heeft immers aan de leden laten weten dat zij in beginsel alle leden willen ontlasten van een verhoging van de contributie om de nieuwe strategische koers uit te kunnen voeren.